

Bryssel 17.6.2016
COM(2016) 400 final

2016/0186 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtuman perustamista koskevasta unionin toiminnasta vuosiksi 2020–2033 annetun päätöksen N:o 445/2014/EU muuttamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Euroopan kulttuuripääkaupungit -toimintaa säännellään vuosien 2020–2033 nimitysten osalta päätöksellä 445/2014/EU¹. Päätöksen liitteenä on aikajärjestyksessä esitetty luettelo, jossa ilmoitetaan, minä vuonna kukin jäsenvaltio on oikeutettu toimimaan Euroopan kulttuuripääkaupungin isäntämaana (kaksi jäsenvaltiota per vuosi). Euroopan kulttuuripääkaupunki -nimitystä koskevat kilpailut alkavat kuusi vuotta ennen nimitysvuotta asianomaisten kansallisten viranomaisten julkaisemalla hakemuspöytäkirjalla.

Verrattuna aiempaan päätökseen N:o 1622/2006/EY² päätöksellä N:o 445/2014/EU laajennetaan toiminta koskemaan myös ehdokasmaita ja mahdollisia Euroopan unionin ehdokasmaita, jos ne ovat mukana Luova Eurooppa -ohjelmassa tai myöhemmissä unionin kulttuuriohjelmassa hakemuspöytäkirjan julkaisupäivänä. Näin ollen vuodesta 2021 alkaen joka kolmas vuosi (eli vuosina 2021, 2024, 2027, 2030 ja 2033) ehdokasmaiden tai mahdollisten ehdokasmaiden kaupunkia voidaan nimetä Euroopan kulttuuripääkaupungiksi. Myös nämä nimitystä koskevat kilpailut alkavat viimeistään kuusi vuotta ennen nimitysvuotta komission julkaisemalla hakemuspöytäkirjalla.

Päätöksen N:o 445/2014/EU soveltamisalaan eivät kuitenkaan kuulu ne Euroopan vapaakauppaliiton maat, jotka ovat Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolia (jäljempänä 'EFTA/ETA-maat') (Norja, Islanti ja Liechtenstein). Siksi kulttuuripääkaupunkinimikettä ei voida antaa näissä maissa sijaitseville kaupungeille vuosina 2020–2033.

Jotta voitaisiin vahvistaa Euroopan unionin ja EFTA/ETA-maiden välisiä kulttuurisiteitä, on ehdotettu, että päätöstä N:o 445/2014/EU muutettaisiin niin, että Luova Eurooppa -ohjelmaan tai myöhempiin unionin kulttuuriohjelmiin osallistuvien EFTA/ETA-maiden kaupunkien olisi mahdollista hakea Euroopan kulttuuripääkaupunki -nimikettä.

Tämä olisi sopusoinnussa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 167 artiklan 3 kohdan kanssa, jonka mukaan ”unioni ja jäsenvaltiot suosivat yhteistyötä kolmansien maiden [kanssa] [...] kulttuurin alalla [...]”.

EFTA/ETA-maiden mukaan ottaminen olisi myös ETA-sopimuksen 81 artiklan ja pöytäkirjan 31 (yhteistyö muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla) 13 artiklan mukaista.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

Tällä ehdotuksella muutetaan Euroopan kulttuuripääkaupunkeja koskevasta unionin toiminnasta vuosiksi 2020–2033 annettua päätöstä N:o 445/2014/EU ja näin ollen niiden oikeusperusta on sama eli SEUT-sopimuksen 167 artiklan 5 kohta.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 445/2014/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, Euroopan kulttuuripääkaupunkeja koskevasta unionin toiminnasta vuosiksi 2020–2033 ja päätöksen N:o 1622/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 132, 3.5.2014, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1622/2006/EY, tehty 24 päivänä lokakuuta 2006, Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtumaa koskevasta yhteisön toiminnasta vuosina 2007–2019 (EUVL L 304, 3.11.2006, s. 1).

- **Toissijaisuusperiaate**

Koska päätös N:o 445/2014/EU on unionin säädös, sitä voidaan muuttaa ainoastaan vastaavalla säädöksellä. Jäsenvaltiot eivät voi toimia yksitellen.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ks. edellä; Käytettävissä ei ole muita vaihtoehtoja mahdollistaa EFTA/ETA-maiden osallistuminen kulttuuripääkaupunki -toimintaan.

- **Toimintatavan valinta**

Ks. edellä; Ehdotettu sääntelytapa: Päätös.

- **Julkinen kuuleminen**

Kun komissio valmisti ehdotustaan päätökseksi Euroopan kulttuuripääkaupunkeja koskevasta toiminnasta vuosiksi 2020–2033, se järjesti julkisen kuulemisen 27.10.2010–12.1.2011 ja sai siihen 212 vastausta. Yksi kysymyksistä liittyi mahdollisuuteen avata Euroopan kulttuuripääkaupunki -toimintaan osallistuminen muillekin kuin EU:n jäsenvaltioille³. Ajatus sai ristiriitaisen vastaanoton ja komissio päätti ehdottaa, että toiminta avattaisiin vain niille EU:n ulkopuolisille maille, jotka ovat hakemassa unionin jäsenyyttä.

Komissio katsoo, ettei asiaa koskevia kuulumisia ole enää tarpeen tehdä, sillä ehdotuksella uudeksi päätökseksi pyritään vain (hieman) laajentamaan Euroopan kulttuuripääkaupunki -toimintaa, jotta EFTA/ETA-maat voitaisiin myös ottaa mukaan.

3. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Tällä komission ehdotuksella ei ole suoraa talousarviovaikutusta, kuten ei ollut myöskään päätöksellä N:o 445/2014/EU. Melina Mercouri -palkinto sekä unionin toimielinten ja elinten nimeämän asiantuntijajaneelin jäsenistä aiheutuvat kulut on katettu Luova Eurooppa -ohjelmalle osoitetuista varoista vuosina 2014–2020 koskevassa rahoituskehyksessä ja myöhempien unionin kulttuuriohjelmien varoista vuoden 2020 jälkeen. Ehdotus ei myöskään johda tilanteeseen, jossa Euroopan kulttuuripääkaupunkien määrä nousisi vuosina 2020–2033, koska EFTA/ETA-maiden kaupungit kilpailevat jo kilpailussa mukana olevien ehdokasmaiden/mahdollisten ehdokasmaiden kaupunkien kanssa.

4. LISÄTIEDOT

Ehdotuksessaan komissio ehdottaa seuraavaa:

- Euroopan kulttuuripääkaupunki -toimintaan osallistuminen sallitaan Luova Eurooppa -ohjelmassa tai myöhemmissä unionin kulttuuriohjelmissa hakemuspöytäkirjan julkaisupäivänä mukana olevien EFTA/ETA-maiden kaupungeille;
- Näin ollen kilpailu avataan ehdokasmaiden/mahdollisten ehdokasmaiden kaupunkien lisäksi myös EFTA/ETA-maiden kaupungeille;
- Euroopan kulttuuripääkaupunki -nimike myönnetään ehdokasmaan/mahdollisen ehdokasmaan tai EFTA/ETA-maan kaupungille vuodeksi 2028 vuoden 2027 sijaan, jotta kyseisillä mailla on mahdollisuus neuvotella osallistumisestaan unionin kulttuuriohjelmiin, jotka seuraavat Luova Eurooppa -ohjelmaa vuosina 2021–2027,

³ Analyysi kuulemisen tuloksista: http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/documents/ecoc/consultation-analysis-results_en.pdf

ennen kuin komissio julkaisee asiaankuuluvan hakemuspyynnön vähintään kuusi vuotta ennen nimitysvuotta;

- Päätöksen 445/2014/EU liitteenä oleva kalenteri muutetaan vastaavasti.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS**Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtuman perustamista koskevasta unionin toiminnasta vuosiksi 2020–2033 annetun päätöksen N:o 445/2014/EU muuttamisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 167 artiklan 5 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon⁴,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen 445/2014/EU⁵ tavoitteena on suojella ja edistää Euroopan kulttuurien monimuotoisuutta ja korostaa niiden yhteisiä piirteitä ja samalla lisätä kansalaisten tunnetta kuulumisesta yhteiseen kulttuurialueeseen. Päätöksellä edistetään kulttuurin panosta kaupunkien pitkän aikavälin kehitykseen niiden omien strategioiden ja painopisteiden mukaisesti.
- (2) Päätöksen 445/2014/EU 3 artiklan mukaan ainoastaan jäsenvaltion, ehdokasmaan tai mahdollisen ehdokasmaan kaupunki tai unioniin mainitun päätöksen 3 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen edellytysten mukaisesti liittyvän maan kaupunki, voi päästä mukaan unionin Euroopan kulttuuripääkaupungit -toimintaan.
- (3) Tämän unionin toiminnan olisi oltava tietyin rajoituksin avointa myös kaupungeille Euroopan vapaakauppaliiton maissa, jotka ovat Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolia (EFTA/ETA-maat), jotta voidaan vahvistaa kyseisten maiden ja Euroopan unionin välisiä kulttuurisiteitä Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 81 artiklan mukaisesti.
- (4) Jäsenvaltioiden kaupunkien tasavertaisen kohtelun varmistamiseksi EFTA/ETA-maiden kaupungit saisivat kuitenkin osallistua vain yhteen kilpailuun kyseisen päätöksen voimassaolokaudella, eli vuosina 2020–2033. Lisäksi kukin EFTA/ETA-maa saisi isännöidä vain yhtä nimitystä kyseisen ajanjakson aikana.

⁴ EUVL C , , s. .⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 445/2014/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, Euroopan kulttuuripääkaupunkeja koskevasta unionin toiminnasta vuosiksi 2020–2033 ja päätöksen N:o 1622/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 132, 3.5. 2014, s. 1).

- (5) Ehdokasmaan, mahdollisen ehdokasmaan tai EFTA/ETA-maan olisi isännöitävä Euroopan kulttuuripääkaupunkia vuonna 2028 vuoden 2027 sijaan, jotta kyseisillä mailla on mahdollisuus neuvotella osallistumisestaan unionin kulttuuriohjelmiin, jotka seuraavat Luova Eurooppa -ohjelmaa vuosina 2021–2027, ennen kuin komissio julkaisee asiaankuuluvan hakemuspöytäkirjan vähintään kuusi vuotta ennen nimitysvuotta.
- (6) Sen vuoksi päätöstä N:o 445/2014/EU olisi muutettava,
- OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Muutetaan päätös N:o 445/2014/EU seuraavasti:

1) Muutetaan 3 artikla seuraavasti:

a) korvataan 2 kohta seuraavasti:

”2. Nimityksen haltijakaupunkien lukumäärä tietyssä vuonna, jäljempänä ’nimitysvuosi’, on korkeintaan kolme.

Nimitys annetaan kunakin vuonna enintään yhdelle kaupungille kummastakin liitteessä olevassa kalenterissa, jäljempänä ’kalenteri’, esitetystä jäsenvaltiosta sekä asiaankuuluvina vuosina yhtä EFTA/ETA-maan, ehdokasmaan ja mahdollisen ehdokkaan kaupunkia, tai unioniin 5 kohdassa tarkoitettujen edellytysten mukaisesti liittyvän maan kaupunkia.”;

b) Korvataan 4 kohta seuraavasti:

”4. Luova Eurooppa -ohjelmaan tai myöhempiin unionin kulttuuriohjelmiin 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna hakemuspöytäkirjan julkaisupäivänä osallistuvat EFTA/ETA-maiden, ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokkaiden kaupungit voivat hakea nimitystä yhdeksi vuodeksi osallistumalla kalenterin mukaisesti kolmen vuoden välein järjestettävään avoimeen kilpailuun.

EFTA/ETA-maiden, ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden kaupungeilla on kuitenkin oikeus osallistua vain yhteen kilpailuun vuosina 2020–2033.

Kukin EFTA/ETA-maa, ehdokasmaa tai mahdollinen ehdokas voi saada nimityksen ainoastaan kerran vuosina 2020–2033.”;

2) Muutetaan 10 artikla seuraavasti:

a) korvataan otsikko seuraavasti:

”Esivalinta ja valinta EFTA/ETA-maissa, ehdokasmaissa ja mahdollisissa ehdokkaissa”;

b) korvataan 1 kohta seuraavasti:

”1. Komissio vastaa kilpailun järjestämisestä kaupunkien välillä EFTA/ETA-maissa, ehdokasmaissa ja mahdollisissa ehdokkaissa.”;

c) korvataan 6 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

”6. Raati laatii esivalinnan läpäisseiden ehdokaskaupunkien hakemuksista raportin, jossa on suositus enintään yhden yhdessä EFTA/ETA-maassa, ehdokasmaassa tai mahdollisessa ehdokkaassa sijaitsevan kaupungin nimeämisestä.”;

3) korvataan 11 artiklan 2 kohta seuraavasti:

”2. Kun on kyse EFTA/ETA-maista, ehdokasmaista ja mahdollisista ehdokkaista, komissio nimeää asiaankuuluvina vuosina yhden kaupungin nimityksen haltijakaupungiksi asiantuntijaraadin valintaraportin sisältämien suositusten pohjalta ja ilmoittaa viimeistään neljä vuotta ennen nimitysvuotta kyseisestä nimeämisestä Euroopan parlamentille, neuvostolle ja alueiden komitealle.”;

4) Muutetaan 13 artikla seuraavasti:

a) korvataan 2 kohdan toinen alakohta seuraavasti:

”Asianomainen EFTA/ETA-maa, jäsenvaltio, ehdokasmaa tai mahdollinen ehdokas voi nimetä tarkkailijan osallistumaan näihin kokouksiin.”;

b) korvataan 3 kohdan toinen alakohta seuraavasti:

”Raati toimittaa seurantaraporttinsa komissiolle sekä nimetyille kaupungeille ja asianomaiselle jäsenvaltiolle, EFTA/ETA-maalle, ehdokasmaalle tai mahdolliselle ehdokkaalle.”;

5) Korvataan liite tämän päätöksen liitteellä.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja